

ті, свободи, рівності тощо». Виходячи з аналізу цього та інших рішень Конституційного Суду України, до ознак верховенства права належать такі: «повага і непорушність прав та свобод людини»; «становлення правопорядку, який повинен гарантувати кожному утвердження і забезпечення прав і свобод»; «визначеність, ясність і недвозначність правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі»; допустимість «фіксації меж самої сутності прав і свобод» шляхом застосування юридичних способів, якщо «це ставить за мету не звужити обсяг прав і свобод, а уточнити зміст та регламентацію процедурних питань і окреслити загальні межі основоположних прав»; справедливість і розмірність

Саме в практиці Конституційного Суду України отримали своє обґрунтування цілий ряд формально не зафіксованих у Конституції цінностей отримали. Завдання Конституційного Суду України в кожному своєму рішенні об'єктивувати динамічний баланс конституційних цінностей, а саме, захищати незмінні базові цінності, враховуючи ті нагальні потреби конкретно-історичного розвитку України, в яких ці цінності знаходять свої актуальні втілення.

Ключові слова: аксіологія, конституційна аксіологія, цінності, конституційні цінності, Конституційний Суд України.

Ключевые слова: аксиология, конституционная аксиология, ценности, конституционные ценности, Конституционный Суд Украины.

Key words: axiology, Constitutional axiology, values, Constitutional values, The Constitutional Court of Ukraine.

СОН СОФІЯ СЕРГІЙВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри конституційного права

СТАНДАРТИ ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

Побудова демократичного суспільства та розвиток системи реалізації в Україні колективних та індивідуальних політичних прав вимагає на дослідження системи розподілу компетенції, функцій та повноважень в сфері місцевих виборів не тільки в рамках системи державного управління, але й між структурними елементами державної влади, місцевого самоврядування та громадянського суспільства, зокрема, політичними партіями, їх місцевими організаціями, блоками, їх представниками. При цьому має бути урахованою специфіка місцевих виборчих процесів, які водночас є предметом конституційно-правових, політичних, фінансових, зокрема бюджетних, адміністративних, контрольних та правоохоронних правовідносин та невід'ємною частиною системи організації народовладдя. Необхідно також усвідомлювати, що

специфіка історичного досвіду Україні щодо організації місцевих виборів на радянському етапі розвитку суспільства та за перші роки становлення незалежної держави та наявність сьгодні визначених міжнародних, зокрема, європейських стандартів у цій сфері, у багатьох аспектах впливають на сучасну політико-правову ситуацію в площині місцевих виборів.

Європейські організації виходять з презумпції того, що справедливе представництво всередині партійних структур, міцна організація партії та її фінансового управління, етичні стандарти, необхідність звітувати перед рядовими членами партії не будуть ефективними засобами підтримки реальних інтересів та пріоритетів за умов відсутності чіткого регламенту та практики заохочення внутріпартійної демократії. Відповідно до міжнародної доктрини, для управління міжпартійними відносинами необхідні чіткі нормативні положення й практика, зокрема, щодо відносин між опозицією та партіями більшості.

Розглянемо детальніше виборчі вимоги та стандарти, які існують у міжнародному співтоваристві щодо виборів в Україні, зокрема, щодо участі в них політичних партій. Основною міжнародною інституцією, що оприлюднює звіти про українські вибори та надає рекомендації щодо покращення виборчих процесів є бюро демократизації та прав людини (БДПЛ) ОБСЄ. Рекомендації БДПЛ щодо України дослідники розподіляють на рекомендації щодо покращання законодавства про вибори та рекомендації щодо покращання загального ходу виборчих кампаній. Фактично мова йде про рекомендації організаційного та правового змісту (їх також можна назвати процесуальними та матеріальними рекомендаціями).

Незалежні експерти стверджують, що порівняльний аналіз щодо відповідності європейських національних законодавств міжнародним виборчим стандартам показує, що «українське законодавство є одним з найпрогресивніших у Європі, оскільки більшість законодавчих актів зарубіжних країн значно менше адаптовані до міжнародних стандартів виборів». Водночас на думку цих авторів в Україні на сьгодні відсутні процедури, які визначені Рекомендаціями Комітету Міністрів Ради Європи, щодо контролю за фінансуванням суб'єктів виборчого процесу; чинне законодавство України неналежно прописує гарантії рівного доступу до джерел інформації в ході ведення виборчої кампанії учасників виборчого процесу.

Зазначимо, що окремі автори називають дотримання виборчих стандартів «динамічним, перманентним процесом», який «...передбачає постійну в часі нормотворчу діяльність органів державної влади з метою як вдосконалення, так і уніфікації норм, що врегульовують питання виборчого процесу».

Європейські Експерти визнають, що в Україні рекомендації правового змісту певним чином впроваджуються у національне виборче законодавство (насамперед в контексті повноважень виборчих комісій, вимог до передвиборної агітації), незважаючи на декілька проблемних аспектів (щодо ухвалення єдиного Виборчого кодексу України, створен-

ня єдиного реєстру виборців, проблеми участі на місцевих виборах позапартійних спостерігачів, діяльності засобів масової інформації та їх співпраці із політичними партіями тощо). При цьому рекомендації організаційного характеру ураховуються у виборчому процесі в значно меншому обсязі. Так, експерти ОБСЄ неодноразово наголошували на тому, що в Україні органи влади втручаються у виборчі кампанії, засоби масової інформації є тенденційними, фінансування діяльності партій та виборчої агітації залишається непрозорим, а правоохоронні органи можна визнати заангажованими.

Експерти Комітету виборців України зазначають, що для вітчизняної ситуації найбільш актуальним є електоральний досвід країн Центральної та Східної Європи, «оскільки пострадянський і постсоціалістичний простір характеризується подібними перверсіями в політичній (у тому числі виборчій) культурі, сформованими в період російсько-українського окупаційного режиму».

Водночас можна казати про те, що українське законодавство є досить повною мірою адаптованою до міжнародних стандартів виборів, насамперед в контексті європейських стандартів. При цьому актуальними стають не аспекти удосконалення нормативної бази щодо участі політичних партій у місцевих виборах, а питання вдосконалення організаційних форм реалізації відповідних стандартів, підвищення культури та правосвідомості відповідних учасників виборчого процесу.

Ключові слова: вибори, політичні партії, європейські стандарти, демократія

Ключевые слова: выборы, политические партии, европейские стандарты, демократия.

Key words: elections, political parties, European standards, democracy.

SREDNYTSKA IRINA

National University «Odessa Law Academy»,
Senior Lecturer of the Department of Constitutional Law, Doctor of philosophy

IS AN OATH-SWEARING ON THE BIBLE A CUSTOMARY LAW OR AN IMPORTANCE OF THE COMMITMENT?

Our country is noble due to liberties guaranteed in our Constitution, which includes religious freedom. However, the question that many believers have to face is: is it worth to take an oath or is it better to refuse. The most important is the necessity to swear a loyalty and allegiance oath to the state and people. There might be a reason to use other words, for instance: «promise», «guarantee», «assure», «pledge to», which have a legal status.

First of all one should realize what an oath means. It is a solemn pledge to fulfil the promise. As a rule, a person calls on the God (He is different in each religion) and it guarantees the person is sincere. An ancient and a medieval history contains a lot of examples of rituals connected with pledge of alle-